

Beleggersgids

Wat is de ESMA?

ESMA staat voor *European Securities and Markets Authority* (Europese Autoriteit voor effecten en markten) en is een in Parijs gevestigde onafhankelijke regelgevende instantie van de Europese Unie.

Een van de doelstellingen van de ESMA is het verbeteren van de bescherming van beleggers in de financiële sector.

Dit doet zij door ervoor te zorgen dat de regels die op de financiële sector van toepassing zijn, in de hele Europese Unie op de juiste manier ten uitvoer worden gelegd.

Op die manier wordt bijgedragen aan het versterken van het consumentenvertrouwen in het financiële systeem in zijn geheel en aan een betere bescherming van consumenten bij het afnemen van financiële diensten.

Waarom geeft de ESMA deze gids uit?

Beleggers worden in Europa in principe beschermd door de bestaande wetgeving. Toch is het bijstaan van consumenten door middel van educatieve initiatieven zoals deze informatiegids belangrijk om beleggers te helpen zelf hun eigen belangen te beschermen.

Deze gids is bestemd voor consumenten die beleggingen hebben of van plan zijn om te beleggen in financiële producten.

Ongeacht hoeveel u wilt beleggen, is het belangrijk dat u weet welke beleggingsmogelijkheden u ter beschikking staan. Er zijn diverse beleggingsdiensten en veel verschillende producten waaruit u kunt kiezen. Daarom is het van belang dat u bij uw keuze voor een bepaalde beleggingsdienst of een bepaald beleggingsproduct begrijpt welke risico's en rendementen ermee verbonden zijn en dat u daar voldoende bij stilstaat.

Daarnaast is het belangrijk dat u begrijpt wat uw rechten zijn en wat u kunt verwachten met betrekking tot de informatie die u moet verstrekken of die aan u moet worden verstrekt, afhankelijk van het type beleggingsdienst of -product dat u kiest.

Deze gids biedt u praktische informatie over beleggen zodat u zich beter kunt voorbereiden. De bestaande wetgeving voorziet in enige mate van bescherming, maar om geïnformeerde keuzes te kunnen maken, moet u zelf ook een actieve rol innemen in het beleggingsproces.

Welke beleggingsdiensten zijn er?

Wanneer u belegt, moet u nadenken over wat voor ondersteuning en hoeveel ondersteuning u van de beleggingsonderneming of de beleggingsdienstverlener wenst te krijgen, zodat u zich specifiek kunt richten op die bedrijven die aan uw behoeften kunnen voldoen.

Indien u duidelijk weet wat u zoekt, kunt u vermijden dat u betaalt voor iets waar u helemaal geen behoefte aan heeft of dat u een onderneming kiest die u niet kan bieden wat u nodig heeft.

De volgende beleggingsdiensten zijn beschikbaar:

Beleggingsadvies: u krijgt persoonlijke aanbevelingen voor producten. Deze dienst past goed bij beleggers die graag hun eigen beleggingsbeslissingen nemen maar ook behoefte hebben aan de ondersteuning en expertise van financieel adviseurs.

Beleggen (of handelen) zonder beleggingsadvies: de beleggingsonderneming krijgt van u opdrachten om producten te kopen of te verkopen, en geeft deze opdrachten door of voert ze uit maar geeft u geen advies. Deze dienst past goed bij meer ervaren of onafhankelijke beleggers die in staat zijn om zelfstandig informatie over producten te vergaren en te beoordelen en die in staat zijn om zonder hulp van anderen beleggingsbeslissingen te nemen. Dit soort diensten wordt in toenemende mate aangeboden via internet.

Vermogensbeheer: uw beleggingen worden namens u door een beleggingsonderneming beheerd, en u vertrouwt op de beslissingen en keuzes van de onderneming. De onderneming neemt niet bij elke belegging in uw naam contact met u op, maar is wel verplicht om regelmatig bij u verslag uit te brengen over de werkzaamheden die zij namens u verricht. Deze dienst (vermogensbeheer) past goed bij beleggers die het geen probleem vinden om de beleggingsbeslissingen aan anderen over te laten.

Welke vragen worden u gesteld wanneer u op zoek bent naar beleggingsadvies of vermogensbeheerdiensten?

Wanneer u voor advies of vermogensbeheer kiest, stelt u meer vertrouwen in de beleggingsonderneming dan wanneer u kiest voor transacties zonder advies. Daarom moet de onderneming goed op de hoogte zijn van uw individuele behoeften en omstandigheden zodat zij het juiste product voor u kan aanbevelen of kopen en verkopen.

Voor de onderneming is het belangrijk dat zij volledige en nauwkeurige informatie van u krijgt om een product te kunnen aanbevelen of kiezen dat voor u geschikt is. Het is dan ook in uw eigen belang om de onderneming van correcte, recente en volledige informatie te voorzien. U moet de onderneming ook op de hoogte houden van belangrijke veranderingen in uw persoonlijke situatie. De onderneming is verplicht om al deze informatie vertrouwelijk te behandelen.

De onderneming moet u een aantal vragen stellen als onderdeel van de zogeheten **geschiktheidsbeoordeling**. Deze vragen hebben met name betrekking op uw beleggingsdoelstellingen, uw financiële situatie en uw kennis en ervaring. De onderneming past op basis van uw antwoorden haar aanbevelingen aan.

Uw beleggingsdoelstellingen – Vragen over uw beleggingsdoelstellingen kunnen onder meer zijn:

- het doel van de belegging. Uw beleggingsdoel kan bijvoorbeeld zijn het genereren van inkomsten (een vast inkomen zoals uit dividend of rente), het bewerkstelligen van groei (een waardevermeerdering van uw kapitaal aan het einde van de looptijd van de belegging) of het veilig stellen van uw kapitaal. Deze informatie is ook van belang voor uw *risicobereidheid* en -profiel;
- het bedrag van de belegging;
- de duur van de periode waarin u de belegging wenst aan te houden. Deze informatie is met name van belang wanneer u producten koopt die moeilijk, of alleen tegen hoge kosten, voor het einde van de looptijd kunnen worden verkocht. Deze informatie speelt ook een belangrijke rol bij de manier waarop bepaalde beleggingen worden belast (de belastingheffing kan bijvoorbeeld gekoppeld zijn aan de retentieperiode van het product);
- uw risicobereidheid en -profiel. Het is belangrijk dat de onderneming weet of u de risico's wilt beperken dan wel of u bereid bent meer risico te accepteren wanneer dit een hoger rendement kan opleveren maar ook een verlies van kapitaal.

Uw financiële situatie – Men kan informatie met betrekking tot uw financiële situatie verzamelen aan de hand van vragen over zaken als uw inkomen, uw vermogen, uw schulden en alle andere eventuele financiële verplichtingen die u heeft. U kan dan ook worden gevraagd naar:

- het overzicht van uw activa (bijvoorbeeld geldbedragen die u op de bank heeft staan, bezittingen of andere beleggingen). De onderneming moet, wanneer dit relevant is, ook informatie verzamelen over bepalingen, voorwaarden, toegankelijkheid, leningen, waarborgen en andere beperkingen die van toepassing kunnen zijn op deze activa;
- het overzicht van vorderingen en periodieke financiële verplichtingen (bijvoorbeeld huur, schoolgeld, levensverzekering);
- de omvang van uw periodieke inkomsten en totale inkomsten, of dit vaste of tijdelijke inkomsten zijn, en de bron van deze inkomsten (bijvoorbeeld uit een dienstverband, pensioeninkomen, inkomen uit beleggingen, huuropbrengsten enz.);
- gezondheidszorgregelingen;
- pensioenregelingen of -plannen;
- uw werksituatie;
- uw huwelijkse staat;
- uw familiesituatie (veranderingen kunnen gevolgen hebben voor uw financiële situatie, bijvoorbeeld wanneer een kind geboren wordt of wanneer uw kinderen de leeftijd hebben bereikt waarop ze naar de universiteit gaan).

Uw kennis en ervaring – Men kan informatie met betrekking tot uw kennis van en ervaring met financiële markten en producten verzamelen aan de hand van vragen over:

- het soort diensten, transacties en producten waarmee u vertrouwd bent;
- de aard, omvang en frequentie van uw eerdere transacties;
- uw opleidingsniveau;
- uw beroep of uw vroegere beroep.

Deze lijsten zijn niet volledig. Er kan ook andere informatie worden gevraagd. De wet verplicht de ondernemingen om informatie van u te verkrijgen. Hoeveel informatie wordt verzameld, kan variëren afhankelijk van het soort cliënt, de aard en omvang van de te verrichten dienst, en de beoogde productsoort of transactie, met inbegrip van de complexiteit ervan en de risico's die ermee verbonden zijn.

Vergeet niet dat het in uw eigen belang is de onderneming een zo volledig mogelijk beeld te verschaffen van uw persoonlijke situatie en doelstellingen. De onderneming heeft dan namelijk alle informatie die zij nodig heeft om u een passende aanbeveling te kunnen doen. Uw persoonlijke gegevens en privacy worden natuurlijk beschermd door de bestaande wetgeving inzake gegevensbescherming.

Als een onderneming die advies of vermogensbeheer aanbiedt niet de informatie krijgt die nodig is voor de geschiktheidsbeoordeling, kan zij geen aanbeveling doen of beslissingen namens u nemen. Als u slechts beperkte of verkeerde informatie verschaft, zal dit gevolgen hebben voor het soort diensten dat de beleggingsonderneming u mag verlenen.

Welke vragen zal men u stellen wanneer u niet om beleggingsadvies vraagt?

Wanneer u wilt dat een onderneming een belegging koopt of verkoopt zonder dat zij u van advies of vermogensbeheerdiensten voorziet, zal de onderneming de zogenaamde **passendheid** van het product voor u moeten nagaan. U moet begrijpen wat de implicaties zijn en welk risico u loopt bij deze dienst.

De onderneming moet u vragen stellen over uw kennis van en ervaring met de specifieke belegging om te beoordelen of het product in kwestie wel bij u past. Men kan u onder andere de volgende vragen stellen:

- het soort diensten en producten waarmee u vertrouwd bent;
- de aard, omvang en frequentie van uw eerdere transacties;
- uw opleidingsniveau;
- uw beroep of vroegere beroep.

Het is belangrijk dat u begrijpt dat een van de voornaamste doelen van deze vragen is vast te stellen of u over de nodige ervaring en kennis beschikt om te begrijpen welke risico's met de specifieke belegging verbonden zijn.

Wanneer de onderneming oordeelt dat u de nodige kennis en ervaring heeft om de betreffende risico's te begrijpen, kan de onderneming verder gaan met de uitvoering van de transactie die u heeft gekozen.

Zo niet, dan krijgt u of een waarschuwing van de onderneming waarin zij verklaart dat zij de door u voorgestelde transactie voor u niet passend vindt, of de onderneming geeft aan dat de informatie niet toereikend is om de passendheid van de transactie te kunnen bepalen. Wanneer u er toch op aandringt dat de transactie plaatsheeft, gebeurt dit op uw eigen risico.

Welke vragen moet u uzelf en de onderneming stellen?

Het is belangrijk om vragen te stellen alvorens u een beslissing neemt over uw beleggingen (met of zonder advies). Laat u niet weerhouden om uw vragen ter sprake te brengen. Het gaat tenslotte om uw geld.

Een onderneming moet u bepaalde informatie verstrekken, waaronder informatie over wie de onderneming reguleert en voor welke diensten de onderneming een vergunning heeft. Deze informatie is erop gericht u bewust te maken van de aard van de diensten en het soort producten dat wordt aangeboden en de bijbehorende risico's. Aarzel niet om deze informatie op juistheid te controleren. Vraag om opheldering wanneer iets onduidelijk is of u iets niet begrijpt of wanneer u behoefte heeft aan meer informatie.

Stel vragen die u kunnen helpen de producten en bijbehorende risico's te begrijpen

Omdat u zelf verantwoordelijk bent voor het nemen van beslissingen over uw beleggingen, moet u ervoor zorgen dat u begrijpt welke voordelen, nadelen en risico's met de verschillende soorten beleggingen gepaard gaan. U ontvangt informatie die de aard, risico's en kosten van bepaalde producten toelicht. Deze informatie omvat bijvoorbeeld een beschrijving van de risico's van een product en of de prijzen/waarden aan schommelingen onderhevig zijn. De hoeveelheid informatie hangt samen met het soort product, de complexiteit en het risicoprofiel.

Onthoud dat u bij alle beleggingen een bepaalde mate van risico loopt: meer risico nemen betekent een hogere kans dat u iets of alles van uw oorspronkelijke belegging verliest. Het is belangrijk dat u beseft wat uw beleggingskeuzen zijn en hoe verschillende soorten beleggingen uw geld voor u laten werken. Er zijn grote verschillen tussen de diverse beleggingen in termen van risico en mogelijke rendement.

Informeer naar de vergoedingen, kosten en lasten

Beleggingsadvies en vermogensbeheer zijn niet gratis. Wanneer u advies of vermogensbeheerdiensten verlangt, vraag dan de onderneming hoeveel zij u hiervoor bij aanvang en in de toekomst in rekening zal brengen.

Het is belangrijk om te weten hoe de onderneming voor haar diensten wordt betaald, dus vraag de onderneming dit toe te lichten. Krijgt de onderneming bijvoorbeeld vergoedingen, provisies of andere, niet-geldelijke voordelen van de makers van de producten die zij aanbeveelt of waarin zij namens u belegt? Met deze informatie kunt u ook beoordelen of de onderneming werkelijk onafhankelijk is bij het aanbevelen van beleggingen of het uitvoeren van beleggingen in uw naam.

- Verschillende producten hebben verschillende kosten en lasten. Waarschijnlijk wordt u gevraagd om voor bepaalde producten, zoals aandelen en obligaties, een eenmalige provisie te betalen bij het kopen of verkopen van het product.
- Voor andere producten, zoals collectieve beleggingsfondsen, worden sommige vergoedingen aan u berekend op specifieke momenten, afhankelijk van de acties die u onderneemt, en andere op doorlopende basis. De vergoedingen worden gedetailleerd beschreven in de prospectus van ieder fonds, die u voorafgaand aan de belegging zou moeten lezen.
- Daarnaast worden voor het aanhouden van de meeste beleggingsproducten extra vergoedingen in rekening gebracht, de zogeheten *custody fees*. Deze vergoedingen moeten door u worden betaald.

Vraag om informatie over de onderneming

De ondernemingen moeten een vergunning hebben om diensten te kunnen verlenen. Wanneer een onderneming geen vergunning heeft voor het aanbieden van beleggingsdiensten en -activiteiten, mag zij deze niet aanbieden.

Controleer altijd of de onderneming een vergunning heeft in uw land. Dit kunt u doen op <http://www.esma.europa.eu/page/Investment-Firms> of op de website van de regelgevende instantie van het land van de onderneming.

Informatie over vermogensbeheer

Wanneer u een onderneming heeft verzocht beleggingen namens u te beheren (vermogensbeheer), moet zij u bepaalde informatie verstrekken, waaronder een beschrijving van de beheerdoelstellingen, het bijbehorende risiconiveau, het soort producten of transacties die in uw portefeuille kunnen worden opgenomen en informatie over de gehanteerde waarderingmethode voor uw beleggingen en de frequentie van de waarderingen. U zou ook moeten navragen hoe de prestatie van uw portefeuille wordt berekend.

Informeer naar de ontwikkeling van uw beleggingen

Vraag informatie over hoe vaak u een afschrift zult ontvangen en welke informatie op dit afschrift zal staan. Hierdoor wordt het voor u gemakkelijker om de afschriften te begrijpen wanneer u ze ontvangt. Wanneer u een overeenkomst met een onderneming heeft, zorg er dan voor dat u altijd op de hoogte blijft van het rendement van uw beleggingen en vraag uzelf af – of bespreek met de onderneming – of dit rendement wel beantwoordt aan uw verwachtingen en doelstellingen. Doen de beleggingen het wel zo goed als men u heeft voorgespiegeld?

Informeer naar het orderuitvoeringsbeleid van de onderneming

Bij de koop of verkoop van producten is de onderneming verplicht om het voor u beste resultaat te behalen. Het orderuitvoeringsbeleid van de onderneming zal informatie bevatten over hoe en waar de onderneming de orders uitvoert en de factoren die de keuze voor de plaats van uitvoering beïnvloeden.

Informeer naar het beleid van de onderneming inzake belangenconflicten

Een onderneming is verplicht om te handelen in uw belang. Om dit te kunnen doen, moet zij doeltreffende instrumenten in haar beleid hebben opgenomen om te voorkomen dat belangenconflicten negatieve gevolgen kunnen hebben voor uw belangen.

Overige informatie

U zou er goed aan doen om, voordat u met beleggen begint, u ervan te vergewissen wat de mogelijkheden zijn wanneer u een klacht wilt indienen over de onderneming of een verhaalprocedure wilt opstarten.

Een lijst met beleggerscompensatiestelsels (of klachtenmechanismen voor beleggers) is ook beschikbaar op de ESMA-website (<http://www.esma.europa.eu/content/Welcome-Investor-Corner>), en de website van het netwerk FIN-Net (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/index_en.htm).

Wettelijk gezien moet alle informatie die de onderneming u aanbiedt correct, duidelijk en niet-misleidend zijn. De aangeboden informatie mag belangrijke onderwerpen, verklaringen of waarschuwingen niet verhullen, afzwakken of verdoezelen. Wanneer u de informatie die u wordt aangeboden niet begrijpt, aarzel dan niet om meer informatie te vragen.

Maak aantekeningen van alle gesprekken die u met de onderneming heeft gevoerd, en van alle vragen en antwoorden. Schrijf ook op wat uw uiteindelijke beslissing was. Wanneer er iets mis gaat en u een klacht indient, kunnen deze aantekeningen worden gebruikt om te bepalen wat er is gezegd.

Conclusie

Iedere belegger begint bij de basiskennis. Voordat u beslissingen neemt over het beleggen van uw geld, moet u uw voornaamste financiële behoeften en doelstellingen vaststellen. Vertel uw beleggingsonderneming precies waarom u wilt beleggen, wat uw financiële situatie is, wat u weet over financiële producten en markten en welke ervaring u daarmee heeft.

Ongeacht hoeveel of hoe weinig geld u heeft, het belangrijkste is dat u zorgt dat u weet wat uw mogelijkheden en uw rechten zijn. En vergeet vooral niet om vragen te stellen wanneer u ergens over twijfelt.